

**Istraživanja emocionalne inteligencije u Srbiji:
pogled na konceptualna i praktična pitanja deset godina kasnije**

Zorana Jolić Marjanović

Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet, Odeljenje za psihologiju

U okviru predstojeće tribine prikazaću najvažnija pitanja i nalaze sopstvenih istraživanja emocionalne inteligencije (EI) u prethodnoj dekadi. U ovom periodu razmatrana su pitanja: (a) razvoja EI kao kognitivne sposobnosti, (b) međugrupnih razlika u EI, te (c) interakcije EI sa drugim dispozicionim varijablama u predikciji ishoda iz domena akademskog postignuća i mentalnog zdravlja. Prva grupa nalaza pokazala je da se individualne razlike u EI ne mogu svesti na razlike u opštoj intelektualnoj sposobnosti i crtama ličnosti iz domena Velikih pet, već da značajan i specifičan deo varijanse u EI može da se pripíše razlikama u kvalitetu vezanosti ispitanika. Ovim je posredno potvrđena dugo prisutna, ali ne i direktno empirijski proveravana, pretpostavka da je kvalitet ranih interakcija jedan od ključnih faktora u razvoju EI. Rezultati ispitivanja međugrupnih razlika u EI unutar naše populacije su se tek delom poklopili sa nalazima studija u inostranstvu, ukazavši na to da je slika o povezanosti EI sa uzrastom i polom značajno složenija nego što se inicijalno pretpostavilo; pored toga, dobijena je prva empirijska potvrda povezanosti EI sa socio-ekonomskim statusom (SES) ispitanika. Najskorija grupa istraživanja, dala je snažnu potvrdu prediktivne vrednosti EI. Prvo, potvrđeno je da EI, a naročito njena komponenta razumevanja emocija, daje direktan i značajan doprinos u predikciji školskog postignuća adolescenata, nezavisno od tradicionalnih i dobro potvrđenih korelata akademskog uspeha–verbalne inteligencije i savesnosti iz Velikih pet. Drugo, utvrđeno je da u konstelaciji sa drugim kognitivnim sposobnostima, EI daje nezavisan doprinos u predikciji dobrobiti. Štaviše, uočeno je da je efekat EI na dobrobit (1) snažniji od onog koji ostvaruje akademska inteligencija i (2) nezavisan od SES-a ispitanika, koji se umeće kao značajan medijator u vezi akademske inteligencije sa kriterijumom.